

דף לב.

עין משפט א. הרמב"ם הל' פסולי המקודשין פי"ד ה"ב
עין בסעיף הקודם

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המקודשין פ"א הכ"ז

כָּל הַזְבָּחִים שֶׁקִּבַּל דָּמָם אַחַד מִן הַפְּסוּלִין לַעֲבוֹדָה כ. או
שֶׁהוֹלִיךְ אֶת הַדָּם לַמִּזְבֵּחַ. או שֶׁזָּרְקוֹ לַמִּזְבֵּחַ כְּהִלְכָתוֹ.
נִפְסַל הַזְבָּח. קִבַּל הַכֶּשֶׁר וְנָתַן לְפָסוּל וְלֹא הִלִּיךְ בּוֹ הַפְּסוּל
אֶלָּא עָמַד בְּמִקוֹמוֹ יַחֲזִיר לַכֶּשֶׁר. אֲבָל דָּם שֶׁהוֹלִיכוֹ
הַפְּסוּל לַעֲבוֹדָה וְהִחֲזִירוֹ לַכֶּשֶׁר וְהוֹלִיכוֹ. או שֶׁהוֹלִיכוֹ
הַכֶּהֵן תְּחִלָּה וְהִחֲזִירוֹ וְנָתַנוּ לְפָסוּל וְהוֹלִיכוֹ. הוֹאִיל
וְהוֹלִיכוֹ הַפְּסוּל בֵּין בְּתַחֲלָה בֵּין בְּסוֹף נִפְסַל הַזְבָּח. שֶׁהֲרִי
אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן דָּבָר זֶה :

כ. כסף משנה: כל הזבחים שקיבל דמן אחד מהפסולים לעבודה נפסל הזבח. משנה ריש
פרק ב' דזבחים (דף ט"ו:). ומה שכתב או שהולך את הדם למזבח או שזרקו למזבח
כהלכתו נפסל הזבח. בסוף פרק קמא דזבחים (דף י"ד) תניא זר אונן שכור בעל מום בקבלה
בהולכה בזריקה פסל וכן יושב וכן שמאל. ומה שכתב רבינו כהלכתו נראה דה"ק אפילו אם
זרקו כהלכתו נפסל הזבח, ויותר נראה לומר דדוקא זרקו כהלכתו פסל אבל זרקו שלא
כהלכתו לא פסל דלא חשיבא זריקה: קיבל הכשר ונתן לפסול וכו' עד שהרי אי אפשר לתקן
דבר זה. בסוף פירקא קמא דזבחים אמר עולא אמר רבי יוחנן הולכה שלא ברגל לא שמה
הולכה אפשר לתקונה או לא אפשר לתקונה וכו' אתמר אמר עולא אמר ר' יוחנן הולכה
שלא ברגל פסולה אלמא לא אפשר לתקונה ובתר הכי אמרינן הולכי זר והחזירו כהן וחזר
והולכי פליגי בה בני רבי חייא ורבי ינאי ח"א כשר וח"א פסול מר סבר אפשר לתקונה
ומ"ס לא אפשר לתקונה הולכי כהן והחזירו וחזר והולכי זר א"ר שימי בר אשי לדברי
המכשיר פסול לדברי הפוסל מכשיר רבא אמר אף לדברי הפוסל פסול מ"ט דהא צריך
לאמטוייה. ופסק כמ"ד לא אפשר לתקונה משום דרבי יוחנן קאי כוותיה ופסק נמי כרבא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ג.ד. הרמב"ם הל' פסולי המקודשין פ"א הכ"ד

קָבַל בְּיָמֵינוּ וְנָתַן לְשִׁמְאֵלוֹ יַחֲזִיר לְיָמֵינוּ. קָבַל בְּכָלִי חֹל
נִפְסָל הַזֶּבֶחַ. קָבַל בְּכָלִי קֹדֶשׁ וְנָתַן לְכָלִי חֹל יַחֲזִיר לְכָלִי
קֹדֶשׁ:

הרמב"ם הל' פסולי המקודשין פ"א ה"ב

קָמַץ הַכֶּשֶׁר וְנָתַן לַפְּסוּל ל'. קָמַץ בְּיָמֵינוּ וְנָתַן לְשִׁמְאֵלוֹ
וְאַחַר כֵּן נִתְּנוּ לְכָלִי. קָמַץ מִכָּלִי קֹדֶשׁ וְנָתַן לְכָלִי חֹל.
פְּסָל:

ל. כסף משנה: קמץ הכשר ונתן לפסול וכו'. בפ"ג דזבחים (דף ל"ב) תנן קיבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר קיבל בימינו ונתן לשמאלו יחזיר לימינו קיבל בכלי קדש ונתן לכלי חול יחזיר לכלי קודש ופריך בגמרא (דף ל"ד): ולהוי דחוי ואסיקנא כל שבידו לא הוי דחוי ומדין זבחים יש ללמוד למנחות. וא"ת אמאי לא תנא רבינו בהו תקנתא כדתנן במתני' שכתבתי בסמוך לענין קבלת דם. וי"ל משום דאיתא בתוספתא דמנחות פ"ה קמץ הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר וכו' קמץ בימינו ונתן לשמאלו יחזיר לימינו וכו' בכלי קדש ונתן לכלי חול יחזיר לכלי קדש וכו' דברי ר' אלעזר ור"ש וחכ"א קמץ הכשר ונתן לפסול פסלתו מתנתו קמץ בכלי קדש ונתן לכלי חול פסלתו מתנתו קמץ בימינו ונתן לשמאלו פסלתו מתנתו וידוע דהלכה כחכמים. ואם תאמר ולחכמים מאי שנא קמיצה מדם וי"ל דבפרק הקומץ רבה (דף כ"ו): מייתי מאי דתני בהאי תוספתא וחכ"א כיון שנתנו לשמאל פסלתו מתנתו וקאמר עלה בגמ' מ"ט משום דבעי לקדושי בכלי וכיון שנתן לשמאל נעשה כדם שנשפך מצואר בהמה על הרצפה ואספו שפסול. ופירש רש"י פסלתו מתנתו (מה שנתן בשמאלו) ושוב אין לו תקנה בחזרה מאי טעמא משום דבעי לקדושי בכלי וכו' ואספו שפוסל עוד להקדישו בכלי דאי לא הוי עוד האי קומץ קידוש כלי לא הוה מיפסל דהוה כדם שנשפך מן הכלי על הרצפה שכשר אבל מאחר דבעי כלי לית ליה תקנתא בחזרה כדפרישית דהוה ליה כנשפך על הרצפה מן הצואר שפסול דנפקא לן מולקח מדם הפר דם מהפר יקבלנו וקידוש קומץ במקום קבלת דם ושמאל בלא כלי הרי היא כרצפה עכ"ל:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א הכ"ה

נְשַׁפֵּךְ מִן הַכֶּלִי עַל הָרֶצֶפָה וְאַסְפוּ כָּשֶׁר. אָבֵל אִם נִשְׁפָּךְ
מִצִּוָּאָר הַבְּהֵמָה עַל הָרֶצֶפָה וְאַסְפוּ וּנְתַנּוּ לְכֹלֵי הַשָּׂרֵת
נִפְסַל הַזֵּבַח מ:

עין משפט ו. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ב ה"י

דָּם שֶׁמִּצָּוָתוֹ לִתֵּן אוֹתוֹ לְמַעַלָּה מִחֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ שֶׁנִּתְּנוּ
לְמִטָּה נ. אוֹ שֶׁמִּצָּוָתוֹ לִתְּנוֹ לְמִטָּה וּנְתַנּוּ לְמַעַלָּה. אוֹ
שֶׁמִּצָּוָתוֹ לִתְּנוֹ בְּפָנִים בְּהִיכָל וּנְתַנּוּ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. אוֹ
הַנִּתְּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן שֶׁנִּתְּנָן לְפָנִים בְּהִיכָל. אוֹ שֶׁנִּתְּנָן
דָּם הַנִּתְּנִין בַּחוּץ עַל הַכֶּבֶשׂ שֶׁלֹּא כָּנָגַד הִיסוּד. הֵרִי בָּשֶׁר
הַזֵּבַח פָּסוּל. וְאִף עַל פִּי כֵן נִתְּכַפְּרוּ הַבְּעָלִים בּוֹ כִּי
שֶׁהִגִּיעַ דָּם לְמִזְבֵּחַ. אִף עַל פִּי שֶׁהִגִּיעַ שֶׁלֹּא לְמִקוֹמוֹ הֵרִי
הוּא כְּמוֹ שֶׁהִגִּיעַ לְמִקוֹמוֹ לְכַפֵּר. בְּמָה דְּבָרִים אָמורים
כְּשֶׁהִיָּה זֶה הַזֹּרוֹק כָּשֶׁר לְעִבּוּדָה. אָבֵל אִם קָבַל הַכָּשֶׁר
וְנָתַן לְפָסוּל וְנָתַן הַפָּסוּל אֶת הַנִּתְּנִין לְמַעַלָּה לְמִטָּה. וְאֵת
הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ. וְאֵת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים. אוֹ שֶׁנִּתְּנָן
עַל הַכֶּבֶשׂ שֶׁלֹּא כָּנָגַד הִיסוּד. לֹא נִפְסַל בָּשֶׁר הַזֵּבַח אִם

מ. כסף משנה: (כד-כה) קיבל בימינו ונתן לשמאלו וכו' עד ואספו ונתנו לכלי השרת נפסל הזבח. משנה רפ"ב (דף ט"ו): ורפ"ג דזבחים (דף ל"ב):

נ. כסף משנה: דם שמצותו ליתן אותו למעלה וכו' עד הרי בשר הזבח פסול. משנה בפרק שני דזבחים (דף כ"ו). ומ"ש ואע"פ כן נתכפרו הבעלים בו. מימרא דשמואל שם ואף על גב דר"י פליג עליה הא אסיקנא בקשיא ואמוראי טובא התם ס"ל כשמואל מדשקלי וטרו אליביה. ומה שכתב במה דברים אמורים כשהיה זה הזורק כשר לעבודה וכו' עד ויזרוק הדם במקומו. ג"ז שם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225 email: minchat.aaa@gmail.com

נִשְׂאָר דָּם הַנֶּפֶשׁ. אֲלֵא יַחְזֹר הַכֹּשֶׁר וַיִּקְבַּל שְׂאֵר דָּם הַנֶּפֶשׁ
וַיִּזְרַק הַדָּם בְּמִקְוָמוֹ:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשיין פ"א ה"א

כָּל הַפְּסוּלִין לְעִבּוּדָה • מִתְּרִין לְשַׁחֵט קִדְשִׁים לְכַתְּחֻלָּה
וְאִפְלוּ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים. חוּץ מִן הַטֵּמֵא שְׂאִינוֹ שׁוֹחֵט
לְכַתְּחֻלָּה. וְאִף עַל פִּי שֶׁהוּא חוּץ לְעִזְרָה וּפְשֵׁט יָדָיו
וְשַׁחֵט בְּעִזְרָה גִּזְרָה שְׂמָא יִגַע בַּבֶּשֶׂר:

עין משפט ז.ט. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ג ה"א

אֵין סוּמְכִין אֲלֵא בְּעִזְרָה ע. סֶמֶךְ חוּץ לְעִזְרָה חוּזֵר וְסוּמֵךְ
מִבְּפָנִים. וְאִם הָיָה בְּעַל הַקֶּרֶבֶן עוֹמֵד בַּחוּץ וְהַכֹּנִיס יָדוֹ
לְפָנִים וְסֶמֶךְ סְמִיכָתוֹ כְּשָׂרָה. וְהוּא שְׂיִסְמֵךְ בְּכָל כַּחוֹ.
וְאֵין סוּמֵךְ אֲלֵא טָהוֹר וְאִם סֶמֶךְ הַטֵּמֵא סֶמֶךְ:

ס. כסף משנה: כל הפסולים לעבודה וכו' עד הזבח כשר. משנה וגמרא בפרק כל הפסולין
(דף ל"א ל"ב):

ע. כסף משנה: אין סומכין אלא בעזרה. ברפ"ג דזבחים. ומ"ש סמך חוץ לעזרה חוזר וסומך
מבפנים. ומ"ש ואם היה בעל הקרבן עומד בחוץ וכו'. ברפ"ג דזבחים (דף ל"ג) איכא
דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו מכניס מ"ט כל כחו בעיניו. ומ"ש ואין סומך
אלא הטהור ואם סמך הטמא סמך. ברפ"ג דזבחים (דף ל"ב) אהא דתנן שהשחיטה כשרה
בטמאים ורמינהי וסמך ושחט מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים מדרבנן. ומשמע
לרבינו דאסמיכה נמי קאי ומש"ה אם סמך סמך ואפי' את"ל שסובר דסמיכה בטהורים
כשסמכו טמאים אפי' אם נאמר דלא הויא סמיכה הא אמרן שאם לא סמך כפר:

דף לב:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ג הי"ח

וְכֵן טָמֵא שֶׁהִכְנִיס יָדוֹ לַמִּקְדָּשׁ מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מְרֵדוֹת פ. וְכֵן כָּל טָמֵא בְּאָב מֵאֲבוֹת הַטְּמָאוֹת שֶׁל דְּבָרֵיהֶם אוֹ שֶׁאֵכָל אֶכְלֵין טְמָאִים וְשָׁתָה מִשְׁקִין טְמָאִין וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ בְּמִזִּיד קִדְּם שֶׁיִּטְבֵּל מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מְרֵדוֹת:

פ. כסף משנה: וכן טמא שהכניס ידו למקדש מכין אותו מכת מרדות. ברפ"ג דזבחים (דף ל"ב) [אמר עולא] אמר ר"ל טמא שהכניס ידו לפנים לוקה וכו' דביאה במקצת שמה ביאה לענין מלקות אבל לא לענין כרת ובתור הכי אמרינן (דף ל"ג): כי אתא רבין אמר רבי אבהו לענין טמא שנגע בקדש איתמר ופירש"י לא יליף ר"ל מלקות מההוא קרא אלא לטמא שנגע בקדש ולא איירי בביאת מקדש כלל עכ"ל. וסובר רבינו דכיון דלרבי אבהו לא איירי ר"ל בביאת מקדש כלל אין לנו לחייבו מלקות משום ביאת מקדש כיון דפלוגתא היא ומיהו מדרבנן מיתסר ומכין עליו מכת מרדות. וכתב הראב"ד על דברי רבינו שמעתא דזבחים קשיא עליה וכו'. ויש לי קושיא בדבריו שכתב ואמרי' התם עשה שיש בו כרת הוא והא אסיק התם רבינא דלענין מלקות אמרה ר"ל ולא לענין כרת ומה לנו אי אמרינן התם עשה שיש בו כרת הוא ונ"ל דה"ק שמעתא דזבחים קשיא עליה דאמר ריש לקיש טמא שהכניס ידו למקדש לוקה וקס"ד התם לומר דכרת נמי איכא משמע מדאורייתא הוא הילכך אע"ג דאסיק רבינא דלא לענין כרת אמרה ריש לקיש אלא לענין מלקות ע"כ מלקות דאורייתא קאמר ולא מכת מרדות דרבנן כדקאמר הרמב"ם ומ"מ במה שכתבתי נסתלקה השגתו. ומ"ש ואי משום שמעתא דיומא היינו דגרסינן בר"פ אמר להם הממונה (דף ל"א) א"ל אביי רבי יוסף ביאה במקצת שמה ביאה או לא א"ל בהונות יוכיחו שהם ביאה במקצת ותניא מצורע טובל ועומד בשער ניקנור ופירש"י שמה ביאה לענין טבילה זו וצריך לטבול אם בא להכניס אחד מאבריו לעזרה עכ"ל. וחשש הראב"ד שמא משם למד רבינו לומר דביאה במקצת אינה אלא מדרבנן דכיון דלענין טבילה לנכנס בעזרה שהיא דרבנן איבעיא כי פשיט ממצורע נמי מדרבנן היא וכן הוא דעת התוספות ודחה הראב"ד ראייה זו וכתב דאדרבה משם ראייה דביאה במקצת דמצורע דאורייתא דאל"כ לא היו מחמירים במעלות דרבנן ואני אומר שאין טענה זו מוכרחת ועוד שמלבד זה כבר כתבתי טעם רבינו: וכן כל טמא באב מאבות הטומאות של דבריהם וכו'. זה פשוט:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ו ה"ה

מְצָרַע שְׁחַל שְׁמִינֵי שְׁלוֹ לְהִיּוֹת בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר * וְרָאָה קָרִי
בוּ בַיּוֹם הַרִי זֶה טוֹבֵל וְנִכְנָס לְעֶזְרַת נָשִׁים וּמִבִּיא
קְרָבָנוֹתָיו. וְאָף עַל פִּי שְׁטָבוֹל יוֹם אָסוּר לְהִכָּנֵס לְעֶזְרַת
נָשִׁים. הוֹאִיל וְאָסוּרוֹ לְהִכָּנֵס שָׁם מִדְּבָרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ
בְּהִלְכוֹת בִּיאַת מְקֻדָּשׁ. וַיּוֹם זֶה הוּא יוֹם הַקְּרִבַת הַפֶּסַח
בְּמוֹעֵדוֹ. יָבֹא עֲשֵׂה שְׂיֵשׁ בוּ כָּרַת וַיִּדְחָה אָסוּר שָׁל
דְּבָרֵיהֶם:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ג ה"ו

עֶזְרַת הַנָּשִׁים מְשֻׁלְחִין מִמֶּנּוּ טָבוֹל יוֹם * אֲבָל לֹא מְחָסֵר
כְּפוֹרִים. שְׁמֻחָסֵר כְּפוֹרִים הָעֶרִיב שְׁמֵשׁוֹ. וְאָסוּר טָבוֹל
יוֹם בְּמַחְנֵה לְוִיָּה מִדְּבָרֵי סוּפְרִים:

צ. כסף משנה: מצורע שחל שמיני שלו להיות בארבעה עשר וראה קרי בו ביום וכו'. בסוף פרק האשה (דף צ"ב):

ק. כסף משנה: ומ"ש עזרת הנשים משלחין ממנו טבול יום וכו'. ג"ז שם. ומ"ש ואסור טבול יום במחנה לוייה מד"ס. ברפ"ג דזבחים (דף ל"ב) ובפ"ק דיבמות (ז'): א"ר יוחנן אפילו עשה לית ביה שנאמר ויעמוד יהושפט בקהל יהודה [ויירושלים בבית ה'] לפני החצר החדשה מאי חדשה שחידשו בה דברים ואמרו טבול יום לא יכנס למחנה לוייה: